

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Навчальний рік _____ 2024 – 2025 _____

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти _____ очна/дистанційна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 223 «Медсестринство» _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Сестринська справа»

Першого (бакалаврського) освітньо-наукового рівня вищої освіти

Курс 3

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри:
Медицини катастроф та військової
медицини

Протокол від
“26” серпня 2022 року № 1

В. о. Завідувача кафедри медицини
катастроф та військової медицини

(підпис)

Загоруйко О. Д

(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної підгото-
вки

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

Голова

(підпис)

проф. О. Ю. Вовк

(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Аксаков Олександр Францевич - старший викладач кафедри.
2. Поліщук Віктор Трохимович – викладач кафедри.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ.

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Базалєєв Микола Спиридонович, доцент

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Лікувально-профілактична справа”, “Військово-польова хірургія“, “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача ms.bazalieiev@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Сідорук Андрій Олександрович, старший викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Педіатрія”, “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача ao.sidoruk@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Аксаков Олександр Францевич, старший викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Лікувально-профілактична справа”, “Терапія“, “Інфекційні захворювання” “Організація і управління охороною здоров'я”.

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача - of.aksakov@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Лях Григорій Дмитрович, старший викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Авіаційна та космічна медицина”, “Організація і управління охороною здоров'я”, „Викладач вищої військово-медичної школи».

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача hd.liakh@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Білуха В'ячеслав Анатолійович, викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Провізор», спеціальність “Фармація”, “Організація і управління фармацією”, “Викладач вищої військово-медичної школи”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача va.bilukha@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Мирошніченко Олексій Максимович, викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Лікувально-профілактична справа”, “Терапія”, “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача om.miroshnichenko@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Коваленко Олексій Алімпійович, викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача oa.kovalenko@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Поліщук Віктор Трохимович, викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача vt.polishchuk@knmu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Ярмош Василь Олексійович, викладач.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача(на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Кваліфікація «Лікар», спеціальність “Організація і управління охороною здоров'я”

Контактний телефон - (057) 702-11-77

Корпоративна пошта викладача vo.yarmosh@knmu.edu.ua

Інформація про консультації.

Консультації відповідно до розкладу кафедри та викладача.

Очні консультації: за розкладом викладача, в навчальних класах кафедри медицини катастроф та військової медицини.

Он-лайн консультації: Google Meet, дистанційна платформа ХНМУ Moodle, ZOOM згідно з розкладом;

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=19>

Локація: заняття проводяться на кафедрі медицини катастроф та військової медицини ХНМУ, за адресою: м.Харків, вул. Трінклера, 12.

Контактний телефон та E-mail кафедри: тел. +38 (057) 702-11-77,

knmu.voenkafedra@ukr.net

kaf.1med.medkatastrof@knmu.edu.ua

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Військово - медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» складений відповідно до освітньо- професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 223 «Медсестринство».

Опис освітнього компоненту (анотація)

Силабус призначено для навчання здобувачів освіти (громадян) на кафедрах медицини катастроф та військової медицини вищих навчальних закладів Міністерства охорони здоров'я України.

Під час війни, а також під час надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час важлива роль у своєчасному та якісному наданні медичної допомоги пораненим та хворим належить спеціалістам із медичною освітою, тому вивчення дисципліни «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» студентами медичних закладів має велике значення. Наскільки своєчасно, правильно й чітко буде надано медичну та долікарську (медсестринську, фельд- шерську) допомогу, настільки кращими будуть шанси щодо збереження життя та успішного лікування поранених і хворих на подальших етапах медичної евакуації.

Актуальність вивчення предмета зумовлена також змінами, які відбуваються внаслідок реорганізації Збройних Сил України, та накопичення матеріалів з досвіду роботи військово-медичної служби та узагальнення тактики ведення бойових дій. Медична служба Збройних сил України, Українська Військово-медична академія розробили і прийняли низку СТАНДАРТІВ медичної допомоги пораненим на догоспітальному етапі. Основні серед них: Стандарт підготовки військовослужбовця з тактичної медицини і Стандарт фахової підготовки санітарного інструктора роти (батареї). Зазначені стандарти змінили технології надання медичної допомоги, оснащення військовослужбовця й усіх медичних працівників та вимоги до їх фахової підготовки.

Загальні принципи, вимоги, положення стандартів забезпечення тактичної медицини враховані в даній програмі і передбачають відпрацювання і фахову підготовки спеціалістів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є реорганізація і розбудова Збройних сил України, зміна поглядів на ведення бойових дій, застосування сучасних видів зброї, накопичення досвіду роботи військово-медичної служби під час війни, надання першої медичної допомоги під час надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення освітнього компонента «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» здійснюється у 5 семестрі 3 року навчання та базується на знаннях основних природничо-наукових освітніх компонентів: медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини, гістології, латинської мови, історії медицини, іноземної мови з професійним спрямуванням, філософії

й інтегрується з цими освітніми компонентами. Закладає основи формування знань, умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у наступній професійній діяльності.

Пререквізити Навчальна програма передбачає поглиблену підготовку по вивченню здобувачами освіти освітніх компонентів блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовки, предметів професійної підготовки навчання та інтегрується з цими дисциплінами;

Постреквізити Програмою передбачено, що усі питання військово-медичної підготовки та медицини надзвичайних ситуацій вивчаються з урахуванням знань і практичних навичок, отриманих студентами з інших навчальних дисциплін, насамперед з анатомії та фізіології людини, хірургії, терапії. Вивчення здобувачами освіти усіх орієнтованих модулів, а саме: медсестринство в хірургії, медсестринство в інфектології, анестезіологія та реаніматологія, безпека життєдіяльності та основи біоетики, клінічна фармакологія з токсикологією, передбачає формування умінь застосовувати отримані знання з організації надання медичної допомоги на догоспітальному етапі та у професійній діяльності.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=19>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є теоретична і практична підготовка здобувачів освіти до формуванню у майбутніх фахівців умінь та компетентій для формування готовності до захисту Вітчизни під час війни, надання першої медичної допомоги під час бойових дій, у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часу. Вивчення дисципліни передбачає усвідомлення, що своєчасне і професійне надання першої медичної допомоги підвищує шанс щодо збереження життя пораненого, а успішність та якість лікування поранених і хворих залежить від вирішення питань забезпечення майном та технікою в умовах сучасної війни. Навчальна дисципліна «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» закладає основи знань та вмінь, що можуть бути використані в умовах воєнного часу та надзвичайних ситуацій.,

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є:

- формування знань та умінь з питань основних принципів медичного забезпечення військ;
- формування знань, умінь з питань організації і проведення лікувально-евакуаційних заходів на етапах медичної евакуації;
- формування знань, умінь з питань організації і проведення санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів військ у бойових умовах;
- закріпити теоретичні знання студентів з питань надання першої медичної допомоги;
- навчити студентів алгоритму огляду пораненого та хворого.
- оволодіння умінням планувати заходи щодо ліквідації забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій;

- вироблення навичок щодо оцінки медико-санітарної обстановки за умов надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу;
- ознайомлення з засобами колективного, індивідуального і медичного захисту;
- засвоєння існуючої системи організації медичного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій;
- засвоєння обсягів надання медичної допомоги в залежності від обсягів медичної допомоги.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни (освітнього компоненту) забезпечує опанування здобувачами освіти **компетентностей:**

- інтегральні:

Бакалавр медсестринства здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

- фахові компетентності:

ФК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.

ФК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та

станах.

ФК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

ФК 04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

ФК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

ФК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

ФК 08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

ФК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

ФК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані. В умовах закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) та вдома, шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їхніми родичами чи близькими з оточення хворою дитиною та її батьками, уміти збирати скарги, анамнез захворювання, анамнез життя, алергологічний анамнез, епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.

ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

В умовах ЗОЗ, удома, передбачуваних обставин, вміти виявляти дійсні проблеми пацієнта, оцінювати їхню першочерговість та встановлювати медсестринський діагноз.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.

В умовах ЗОЗ, удома та за непередбачуваних обставин, вміти складати план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнта

тів різного віку.

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.

В умовах 303 відповідно до посадових обов'язків, з метою дотримання санітарно-протиепідемічного режиму, вміти:

- проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та охорони праці;
- контролювати дотримання правил техніки безпеки молодшим медичним персоналом;
- контролювати роботу молодшого медичного персоналу;
- контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами;
- контролювати дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

В умовах 303, з метою здійснення організаційних та управлінських компетентностей, вміти:

- приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва;
- забезпечувати виконання наказів та постанов з питань охорони здоров'я;
- освоїти функціональні обов'язки керівника медсестринських служб;
- знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю, тощо.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.

Використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування з метою створення сприятливого психологічного мікроклімату, вміти:

- спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї або наближеного оточення, медичним персоналом;
- вирішувати етичні та деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини;
- розглядати та аналізувати в колективі професійні помилки;
- проводити навчання для молодшого та технічного персоналу.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.

В умовах 303, удома та в громаді, користуючись чинними наказами МОЗ України, з метою формування, збереження та поліпшення стану здоров'я дорослого та дитячого населення, вміти:

- вести облік диспансерних груп населення;
- робити розрахунок та аналіз з статистичних показників ефективності диспансеризації;
- проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп;
- вести облік груп здоров'я;
- розраховувати та оцінювати окремі показники та показники комплексної дії мікроклімату на організм людини;

- визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання для кож- ного етапу;
- скласти комплекс реабілітаційних заходів залежно від і профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми;
- проводити перепис дитячого населення.

ПРН 8. Виконувати з медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно протиепідемічного режиму.

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами на- ступних соціальний навичок (Soft skills):

стресостійкість, вміння пристосовуватися до ситуації, комунікабельність, вміння працювати в команді, бажання навчатися, критичне мислення, вміння планувати.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин 90	Спеціальність 223 «Медсестринство».	Курс: 3-й	
		Семестр:	
		Лекції: 16 год.	
Годин для денної форми навчання: аудиторних - 40 самостійної роботи студента - 50	Освітній ступінь: Перший (бакалаврський) освітньо-науковий рівень вищої освіти ОПП «Сестринська справа»	Практичні, семінарські: 24 год.	
		Лабораторні: 0 год.	
		Самостійна робота: 50 год.	
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид підсумковою контролю: Залік	

2.1. Опис освітнього компоненту.

2.1.1. Лекції.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ТЕМА 1. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України на воєнний час.	2
2	ТЕМА 2. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру санітарних втрат.	2
3	ТЕМА 3. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ	2
4	ТЕМА 4. Основи організації санітарно - епідеміологічного забезпечення військ.	2
5	ТЕМА 5. Основи організації забезпечення медичним майном.	2
6	ТЕМА 6. Медична служба механізованого батальйону.	2
7	ТЕМА 7. Надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру.	2
8	ТЕМА 8. Захист населення за умов надзвичайних ситуацій.	2
	Всього:	16

2.1.2. Семінарські заняття

Семінарські заняття програмою не передбачені.

2.1.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	ТЕМА 2. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру санітарних втрат.	2	Розповідь- пояснення, презентації.	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
2	ТЕМА 3. Сучасна система лікувально- евакуаційного забезпечення військ.	4	Розповідь- пояснення, презентації	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
3	ТЕМА 4. Основи організації санітарно- епідеміологічного забезпечення військ.	2	Розповідь- пояснення, презентації	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.

4	ТЕМА 6. Медична служба механізованого батальйону.	4	Розповідь- пояснення, презентації	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
6	ТЕМА 7. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціального характеру, їх медико-тактична характеристика. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях.	2	Ситуаційні задачі, розповідь-пояснення, презентації, відео-фільми, моделювання процесів і ситуацій.	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
7	ТЕМА 8. Захист населення за умов надзвичайних ситуацій.	4	Ситуаційні задачі, розповідь-пояснення, презентації, відео-фільми, моделювання процесів і ситуацій.	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
9	ТЕМА 9. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога.	4	Ситуаційні задачі, розповідь-пояснення, презентації, відео-фільми, моделювання процесів і ситуацій, використання манекенів.	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
10	ТЕМА 10. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.	2	Ситуаційні задачі, розповідь-пояснення, презентації, відео-фільми, моделювання процесів і ситуацій.	Поточний контроль: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати.
	Всього годин	24		

2.1.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

2.1.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	ТЕМА 1. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України на воєнний час.	2	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
2.	ТЕМА 2. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру санітарних втрат.	4	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
3.	ТЕМА 3. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ	8	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
4.	ТЕМА 4. Основи організації санітарно-епідеміологічного забезпечення військ.	4	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
5.	ТЕМА 5. Основи організації забезпечення медичним майном.	4	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
6.	ТЕМА 6. Медична служба механізованого батальйону	6	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
7.	ТЕМА 7. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціального характеру, їх медико-тактична характеристика. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях.	6	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
8.	ТЕМА 8. Захист населення за умов надзвичайних ситуацій.	4	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
9.	ТЕМА 9. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога.	6	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.

4.	ТЕМА 10. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.	6	Самостійна робота,	Письмове опитування; тестовий контроль на практичному занятті.
	Всього годин:	50		

Методи навчання.

- вербальні (лекція, бесіда);
- наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал);
- практичні (самостійна робота, кейс-метод, робота в парах, робота в групах).

Методи контролю.

1. Усний контроль засвоєння теоретичного матеріалу (опитування, обговорення).
2. Письмовий контроль (відповіді на питання, вирішення задач, тестовий контроль).
3. Контроль практичних вмінь та навичок (вирішення ситуаційних задач, розв'язання проблемних ситуацій, надання практичних рекомендацій). При вивченні освітнього компонента застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю.

Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компонента, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем): проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел).

Підсумковий контроль з освітнього компонента є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається програмою навчальної освітнього компонента.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120

балів.

Оцінювання успішності навчання студентів за ECTS організації навчального процесу (ПНД, залік) здійснюється на підставі «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181. Формою підсумкового контролю успішності навчання з освітнього компонента є залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за поточну навчальну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Оцінювання освітнього компонента - це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи. Формою підсумкового контролю освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з освітнього компонента. Підсумковий бал за освітній компонент визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття (поточну навчальну діяльність) та оцінки за підсумкове заняття, що округляється до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу. Перерахунок середньої оцінки за ПНД для освітніх компонентів, які завершуються заліком проводиться відповідно до таблиці.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком).

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132

4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань).

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на

кожному аудиторному занятті. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи.

Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти у процесі навчання та забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічними працівниками – для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами освіти – для планування самостійної роботи.

За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Знання здобувачів освіти оцінюються з усіх видів навчальних занять за такими критеріями:

«Відмінно» – відповідає високому (творчому) рівню компетентності:

- Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили;

«Добре» – отримує здобувач освіти за двома рівнями оцінювання залежно від набраної кількості балів та відповідає достатньому (конструктивно-варіативному) рівню компетентності:

- Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- Здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

«Задовільно» – отримує здобувач освіти за двома рівнями оцінювання залежно від набраної кількості балів та відповідає середньому (репродуктивному) рівню компетентності:

- Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

«Незадовільно» – відповідає низькому (рецептивно-продуктивному) рівню компетентності:

- Здобувач освіти не опанував навчальний матеріал освітнього компонента, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3.2. Питання до заліку:

1. Санітарні втрати. Визначення і класифікація.
2. Величина санітарних втрат, фактори, що роблять вплив на їхні розміри.
3. Структура санітарних втрат, їх залежність від зброї, використовуваної супротивником.
4. Лікувально-евакуаційні заходи, поняття і зміст.
5. Сучасна система лікувально-евакуаційних заходів, її сутність і основні принципи.
6. Етап медичної евакуації, визначення поняття, завдання.
7. Етап медичної евакуації, принципова схема розгортання.
8. Етап медичної евакуації, вимоги до його розгортання.
9. Види та обсяг медичної допомоги, визначення понять.
10. Перша медична допомога, зміст заходів.
11. Долікарська (фельдшерська) допомога, зміст заходів.
12. Медичне сортування, визначення поняття, мета та види.
13. Медичне сортування поранених і хворих на етапі медичної евакуації, визначення поняття, принципи та вимоги до його проведення.
14. Медична евакуація, визначення поняття, мета та види.
15. Санітарно-транспортні засоби, що використовуються для евакуації поранених та хворих, їхня евакуаційно-транспортна характеристика.
16. Особливості організації і проведення лікувально-евакуаційного заходів при ліквідації наслідків застосування супротивником зброї масового ураження.
17. Медичне майно, його класифікація. Комплект медичного майна, визначення поняття і види.
18. Засоби для надання першої медичної допомоги, їхня медико-тактична характеристика.
19. Засоби для надання долікарської допомоги, їхня медико-тактична характеристика.
20. Сучасна система лікувально-евакуаційних заходів, її сутність і основні принципи.
21. Особливості організації і проведення лікувально-евакуаційного заходів при ліквідації наслідків при аварії на атомній станції.
22. Характеристика зон радіоактивного забруднення при одноразовому і багаторазовому викиді.
23. Норми радіаційної безпеки.
24. Допустимі рівні потужності доз гамма випромінювання різних об'єктів зовнішнього середовища.
25. Оцінка ступеня тяжкості гострої променевої хвороби (ГПХ).
26. Профілактика ураження щитовидної залози при аваріях на АЕС.
27. Принципи попередження радіаційних уражень.
28. Класифікація засобів захисту населення.
29. Засоби індивідуального захисту органів дихання:
30. Дані для оцінки санітарно-гігієнічного стану населення і районів його розміщення.
31. Оцінка санітарно-гігієнічного стану в районі катастрофи.
32. Дані для оцінки санітарно-епідемічного стану в районі катастрофи.

33. Оцінка санітарно-епідемічного стану в районі катастрофи.
34. Карантин і обсервація, організація їх в НС.
35. Заходи, що проводяться при карантині і обсервації.
36. Схема проведення загальної екстреної профілактики при невідомому збуднику.
37. Причини і ознаки ран м'яких тканин.
38. Особливості бойових поранень.
39. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень грудної клітини.
40. Пневмоторакс: види, ознаки, медична допомога.
41. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень живота.
42. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
43. Накладення пов'язок при наявності чужорідного тіла в рані.
44. Причини і ознаки травм голови, хребта і таза.
45. Техніка накладення пов'язок при пораненнях черепа, очей, вух, нижньої щелепи.
46. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини і ознаки.
47. Абсолютні ознаки переломів.
48. Переведення пораненого (постраждалого) в стабільне положення.
49. Причини і ознаки зовнішньої кровотечі.
50. Поняття про критичні зовнішні кровотечі.
51. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, давлення пов'язка (ізраїльський бандаж), підняття кінцівки.
52. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування.
53. Показання і техніка накладання різних видів джгутів і імпровізованих закруток.
54. Показання та правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.
55. Причини і ознаки внутрішньої кровотечі.
56. Медична допомога при внутрішній кровотечі.
57. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання медичної допомоги.
58. Причини непрохідності дихальних шляхів.
59. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
60. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; введення нижньої щелепи, введення повітропроводів).
61. Пристрої для штучної вентиляції легенів. Техніка штучної вентиляції легенів (рот в рот, рот в ніс, рот до лицьової маски).
62. Особливості психопатологічних розладів в екстремальних ситуаціях.
63. Психогенні розлади, що спостерігаються під час і після катастрофи, класифікація та основні клінічні прояви.
64. Основні фактори, що сприяють виникненню і розвитку психогенних розладів.
65. Заходи першої медичної і долікарської допомоги ураженим з психогенними розладами.
66. Критерії синдромологічного сортування постраждалих.
67. Групи уражених з психогеніями, що виділяються при медичному сортуванні.

3.3. Контрольні питання.

1. Військова медицина, її зміст.
2. Основні завдання медичної служби Збройних Сил України, їх зміст і значення.
3. Санітарні втрати. Визначення і класифікація.
4. Величина санітарних втрат, фактори, що роблять вплив на їхні розміри.
5. Структура санітарних втрат, їх залежність від зброї, використовуваної супротивником.
6. Лікувально-евакуаційні заходи, поняття і зміст.
7. Сучасна система лікувально-евакуаційних заходів, її сутність і основні принципи.
8. Етап медичної евакуації, визначення поняття, завдання, принципова схема розгортання.
9. Види та обсяг медичної допомоги, визначення понять.
10. Перша медична допомога, зміст заходів.
11. Долікарська (фельдшерська) допомога, зміст заходів.
12. Медичне сортування, визначення поняття, мета та види.
13. Медичне сортування поранених і хворих на етапі медичної евакуації, визначення поняття, принципи та вимоги до його проведення.
14. Медична евакуація, визначення поняття, мета та види.
15. Санітарно-транспортні засоби, що використовуються для евакуації поранених та хворих, їхня евакуаційно-транспортна характеристика.
16. Особливості організації і проведення лікувально-евакуаційного заходів при ліквідації наслідків застосування супротивником зброї масового ураження.
17. Значення та місце санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів, які проводяться у військових частинах.
18. Санітарний нагляд за розміщенням, харчуванням, водопостачанням, спеціальним оснащенням, лазнево-пральним обслуговуванням, умовами праці.
19. Медичне майно, його класифікація. Комплект медичного майна, визначення поняття і види.
20. Засоби для надання першої медичної допомоги, їхня медико-тактична характеристика.
21. Засоби для надання долікарської допомоги, їхня медико-тактична характеристика.
22. Оцінка обстановки по елементах. Порядок оцінки супротивника і своїх військ.
23. Загальні висновки з оцінки обстановки, їх зміст.
24. Основні поняття і визначення: надзвичайна ситуація; надзвичайна ситуація в інтересах охорони здоров'я; аварія; катастрофа; стихійне лихо; масові втрати серед населення; епідемія; епізоотія; епіфітотія;
25. Класифікація надзвичайних ситуацій за: походженням; числу уражених; масштабом поширення.
26. Класифікація транспортних катастроф за: кількістю постраждалих; санітарно-гігієнічними та екологічними наслідками;

27. Медико - тактична характеристика землетрусів: характеристика санітарних втрат при землетрусах;
28. Медико - тактична характеристика пожеж: основні уражаючі фактори пожеж; характеристика санітарних втрат під час пожеж;
29. Медико - тактична характеристики повеней: первинні та вторинні наслідки повеней.
30. Характеристика зон затоплення.
31. Характеристика санітарних втрат під час повені.
32. Одиниці вимірювання іонізуючого випромінювання.
33. Класифікація аварій на АЕС:
34. Особливості забруднення зовнішнього середовища радіонуклідами при аварії на атомній станції.
35. Характеристика зон радіоактивного забруднення при одноразовому і багаторазовому викиді.
36. Норми радіаційної безпеки.
37. Допустимі рівні потужності доз гамма випромінювання різних об'єктів зовнішнього середовища.
38. Оцінка ступеня тяжкості гострої променевої хвороби (ГПХ).
39. Принципи попередження радіаційних уражень.
40. Класифікація засобів захисту населення.
41. Засоби індивідуального захисту органів дихання: найпростіші засоби захисту органів дихання; респіратори; фільтруючі протигази; ізолюючі протигази, їх призначення;
42. Призначення і використання гопкалітового патрона.
43. Вплив фільтруючого і ізолюючого протигаза на організм.
44. Засоби індивідуального захисту шкіри: найпростіші засоби захисту шкіри; фільтруючі засоби захисту шкіри; ізолюючі засоби захисту шкіри, їх призначення, час захисту від отруйних речовин;
45. Допустимі терміни роботи в захисному одязі ізолюючого типу;
46. Вплив захисного одягу ізолюючого типу на організм.
47. Спеціальна обробка: дезактивація; дегазація; дезінфекція.
48. Повна і часткова санітарна обробка, їх характеристика.
49. Санітарна обробка при забрудненні радіоактивними речовинами і порядок її проведення.
50. Санітарна обробка при забрудненні отруйними речовинами (СДОР) і порядок її проведення.
51. Основні фактори, що впливають на виникнення і поширення інфекційних захворювань в районі катастрофи.
52. Дані для оцінки санітарно-гігієнічного стану населення і районів його розміщення.
53. Оцінка санітарно-гігієнічного стану в районі катастрофи.
54. Дані для оцінки санітарно-епідемічного стану в районі катастрофи.
55. Оцінка санітарно-епідемічного стану в районі катастрофи.
56. Карантин і обсервація, організація їх в НС.
57. Заходи, що проводяться при карантині і обсервації.

58. Схема проведення загальної екстреної профілактики при невідомому збуднику.
59. Причини і ознаки ран м'яких тканин.
60. Особливості бойових поранень.
61. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень грудної клітини.
62. Пневмоторакс: види, ознаки, медична допомога.
63. Причини і ознаки проникаючих і непроникаючих поранень живота.
64. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота.
65. Накладення пов'язок при наявності чужорідного тіла в рані.
66. Причини і ознаки травм голови, хребта і таза.
67. Техніка накладення пов'язок при пораненнях черепа, очей, вух, нижньої щелепи.
68. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи), причини і ознаки.
69. Абсолютні ознаки переломів.
70. Переведення пораненого (постраждалого) в стабільне положення.
71. Причини і ознаки зовнішньої кровотечі.
72. Поняття про критичні зовнішні кровотечі.
73. Техніка зупинки зовнішньої кровотечі: тиск на рану, тампонування рани, давлуча пов'язка (ізраїльський бандаж), підняття кінцівки.
74. Кровоспинні засоби на марлевій основі, техніка застосування.
75. Показання і техніка накладання різних видів джгутів і імпровізованих закруток.
76. Показання та правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі.
77. Причини непрохідності дихальних шляхів.
78. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів.
79. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи, введення повітропроводів).
80. Вилучення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти.
81. Пристрої для штучної вентиляції легенів. Техніка штучної вентиляції легенів (рот в рот, рот в ніс, рот до лицьової маски).
82. Особливості психопатологічних розладів в екстремальних ситуаціях.
83. Психогенні розлади, що спостерігаються під час і після катастрофи, класифікація та основні клінічні прояви.
84. Основні фактори, що сприяють виникненню і розвитку психогенних розладів.
85. Організація надання медичної допомоги при психогеніях.
86. Заходи першої медичної і долікарської допомоги ураженим з психогенними розладами.
87. Критерії синдромологічного сортування постраждалих.
88. Евакуація постраждалих з психічними розладами в лікувальні заклади.

3.4. Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

3.5. Правила оскарження оцінки.

Оскарження оцінки проводиться згідно положення «Про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», наказ від 30.09.2020р. №252.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Очікується, що здобувачі освіти відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надає на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально. Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно:

- регулярно відвідувати практичні заняття;
- мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики;
- не спізнюватися і не пропускати заняття;
- виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття;
- вміти працювати у складі групи;
- звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати відповідь, коли Ви її потребуєте.

Здобувачі освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення здобувачів освіти на практичні заняття.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Організація інклюзивного навчання в закладах вищої освіти здійснюється згідно з наказом ХНМУ № 203 від 22.06.2018 «Про затвердження порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території (в приміщеннях) ХНМУ.

Здобувачі освіти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача освіти це може зробити староста групи. Якщо у здобувача освіти виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь здобувачів освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі здобувачі освіти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, яке розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени освітнього самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувача освітнім/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Здобувачам освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра медицини катастроф та військової медицини підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

Стандарт підготовки І–СТ –3 (видання 2): Підготовка військовослужбовців з тактичної медицини. – К.: «МП Леся», 2015.-148 с.

Стандарт підготовки фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї) (видання 1). – К.: «МП Леся», 2015. –416 с.

Рум'янцев Ю.В. Психіатрія особливого періоду: Навчальний посібник / 2-е вид., перероб і доп. – К.: «МП Леся», 2015.–228с.

Стандарт підготовки І – СТ – 4: Індивідуальна підготовка військовослужбовців з психологічної підготовки. –К.: «МП Леся» 2015. –29 с.

М.А. Андрейчин, О.Д. Крушельницький, В.С. Копча, І.В. Огороднійчук Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій підручник за редакцією членкориспандента НАМН України, заслуженого діяча науки і техніки України, професора М.А. Андрейчина. – Тернопіль ТДМУ «Укрмедкнига» 2015р. 320 с.

Військово-медична підготовка : підручник для студентів вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів України I-IV рівнів акредитації / М. І. Бадюк [та ін.]; за ред. Бадюка М.І. ; Укр. військ.-мед. акад. МО України. - 2-ге вид., допов. - Київ : МП Леся, 2016. - 481 с.

Допоміжна

1. Закон України “Про Цивільну оборону України”, 1999.
2. Закон України “Про війська Цивільної оборони України”.
3. Закон України “Про аварійно-рятувальні служби”, 1999.
4. Закон України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”, 2000.
5. Закон України “Про державний матеріальний резерв”, 1997.
6. Закон України “Про зону надзвичайної екологічної ситуації”.
7. Указ Президента України від 02.09.1997. №937/97 “Про заходи щодо впровадження в Україні єдиної системи проведення аварійних робіт з пошуку і рятування”.
8. Указ Президента України від 26.03.199. №284/99 “Про концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій”.
9. Планування медико-санітарного забезпечення населення адміністративної території при надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації / Під ред. В.О. Волошина. – Київ, 2000. – 102 с.
10. Москаленко В.Ф., Волошин В.О., Рогач І.М. Організація лікувально-профілактичних та санітарно-протиепідемічних заходів при ліквідації наслідків повеней. – Ужгород, 2001. – 92 с.
11. Тактична медицина. Методичні рекомендації. Луцьк. 2022. – 126 с.
12. ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА. Навчальний посібник. Суми. ТОВ «ВПП «Фабрика друку» 2016. – 175 с.
13. Військова токсикологія. Радіологія та медичний захист. Ю.М. Скалецький. І.Р. Мисула. Тернопіль. «Укрмедкнига» 2003. 361 с.
14. Воєнно-польова терапія. Підручник. А.В. Вербя. Київ 2017. 615 с.
15. МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ: ДОСВІД, ЗДОБУТКИ, ПЕРСПЕКТИВИ. А.М. Галушка, В.О. Жаховський, В.Г. Лівінський. «УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ» (1.2021, Т.2)

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=779>
2. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
3. Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>.
5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>.
6. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.dsns.gov.ua/>.
8. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rnbo.gov.ua/>.
9. Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>.
10. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.

11. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>.
12. <http://www.bioethics.net>
13. <http://www.bioethics.as.nyu.edu>
14. <http://www.bioethics.ca>
15. <http://www.bioethics.ua>